

SIKKERHETSDATABLAD

frostvæske Carcoolant BS 6580

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	23.09.2010
Kjemikaliets navn	frostvæske Carcoolant BS 6580

Distributør

Firmanavn	Hjelle Kjemi AS
Postadresse	C Sundtsg 65
Postnr.	5004
Poststed	BERGEN
Land	NORGE
Telefon	55231300
Telefaks	55560210
E-post	fpost@hjelle-kjemi.no
Hjemmeside	http://www.hjellekjemi.no

2. Fareidentifikasjon

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC	Xn; R22
Farebeskrivelse	Farlig ved svelging.

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
1,2-Etandiol (støv)	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3 Indeksnr.: 603-027-00-1	Xn; R22	50 - 100 %
2-Ethylhexanoic Acid, Sodium salt	CAS-nr.: 19766-89-3 EC-nr.: 243-283-8	R63	1 - 5 %
denatoniumbenzoat	CAS-nr.: 3734-33-6 EC-nr.: 223-095-2	Xn; R20/22, R52/53	0.0005 %
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincsnnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%		
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.		

4. Førstehjelpstiltak

Innånding	Sørg for ro, varme og frisk luft. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer etter vask.
Øyekontakt	Skyll straks øynene med rikelig vann mens øyelokkene løftes. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Kontakt straks lege dersom sykdomstegn opptrer etter vask.
Svelging	PRØV ALDRI Å GI DRIKKE ELLER FRAMKALLE BREKNINGER HVIS VEDKOMMENDE ER BEVISSTLØS!

Drikk rikelig med vann. Kontakt lege øyeblikkelig!

5. Tiltak ved brannslukking

Passende brannslukningsmidler	Ved brannslukking benyttes alkoholresistent skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke
Brann- og eksplosjonsfarer	Stoffet er ikke brannfarlig. Ta hensyn til omgivende materialer ved valg av brannslukningsmiddel

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Må ikke ledes ut i avløp, jord eller vannløp
Metoder for opprydding og rengjøring	Samles opp i tette beholdere. Spyl området rent med mye vann. Husk faren for at underlaget kan bli glatt

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Unngå søl og kontakt med huden og øynene
Oppbevaring	Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et tørt og kjølig sted.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Tiltaks- og grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Etylenglykol (støv)	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3 Indeksnr.: 603-027-00-1	8 t.: 10 mg/m ³ , H1)	2007

Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avtrekksventilasjon
Åndedrettsvern	Ingen spesielle anbefalinger angitt, men bruk av åndedrettsvern kan være nødvendig under uvanlige forhold med sterk luftforurensning. Ved utilstrekkelig ventilasjon eller når produktet varmes opp, må det brukes egnet åndedrettsvern med gassfilter (type A2).
Håndvern	Bruk vernehansker. Nitrilgummi
Øyevern	Bruk godkjente vernebriller
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot enhver mulig kontakt med væske og mot gjentatt eller langvarig kontakt med damper
Annen informasjon	RØKING FORBUDT I ARBEIDSOMRÅDET! Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Ta straks av alle klær som er blitt tilsølt. Vask straks tilsølt hud med såpe og vann. Bruk egnet hudkrem for å motvirke uttørring av huden. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Flytende
Lukt	karakteristisk
Farge	grønn, blågrønn
Løselighetsbeskrivelse	Oppløselig i vann
Relativ tetthet	Verdi: 1,101-1,121 g/cm ³ v/20 °C
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktsintervall	50% vol <= -33°C

Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: > 150 °C
Flammepunkt	Verdi: > 120 °C
Ekspløsjongrense	Verdi: 3-15 %
Selvantennelighet	Verdi: > 200 °C
Damptrykk	Verdi: 0,02 kPa 20°C

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Unngå kontakt med sterke oksidasjonsmidler
Farlige spaltningsprodukter	Ved brann dannes: Giftige gasser/damper/røyk av: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).
Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold.

11. Toksikologisk informasjon

Toksikologisk informasjon

LD50 oral   Kommentarer: TOKSISK DOSE 1 - LD 50 > 2000 mg/kg mg/kg (oral-rotte)

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige helsefareopplysninger

Hudkontakt	Kan forårsake avfetting av huden, men gir ikke irritasjon. Kan tas opp gjennom huden.
Øyekontakt	Ingen spesielle helsefarer angitt.
Svelging	Farlig ved svelging.

12. Miljøopplysninger

Toksikologisk informasjon

Akvatisk, kommentarer   Ikke ansett som miljøfarlig.
LC 50, 96 T, FISK, mg/l > 100 mg/l
EC 50, 48 T, DAFNIA, mg/l > 100 mg/l
IC 50, 72 T, ALGER, mg/l > 100 mg/l

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksitet	Produktets komponenter er ikke klassifisert som miljøskadelige. Dette utelukker imidlertid ikke muligheten for at store eller hyppige utslipp kan være miljøskadelige. LC 50, 96 T, FISK, mg/l > 10 000 mg/l EC 50, 48 T, DAFNIA, mg/l > 10 000 mg/l IC 50, 72 T, ALGER, mg/l > 10 000 mg/l
Mobilitet	Produktet er oppløselig i vann.
Kommentarer	Produktet er lett bionedbrytbart.
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet er lett bionedbrytbart.
Bioakkumulasjonspotensial	Produktet er ikke bioakkumulerbart.

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet   Avfall og rester fjernes/deponeres i overensstemmelse med lokale forskrifter.

14. Transportinformasjon

Andre relevante opplysninger   Produktet er ikke underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Helseskadelig

Sammensetning på merkeetiketten	1,2-Etandiol (støv):50 - 100 %
R-setninger	R22 Farlig ved svelging.
S-setninger	S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene. S46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.
Annen merkeinformasjon	EU-DIREKTIVER Euporaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2001 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europæisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.

16. Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R20/22 Farlig ved innånding og svelging. R22 Farlig ved svelging. R52/53 Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. R63 Mulig fare for fosterskade.
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Hjelle Kjemi AS